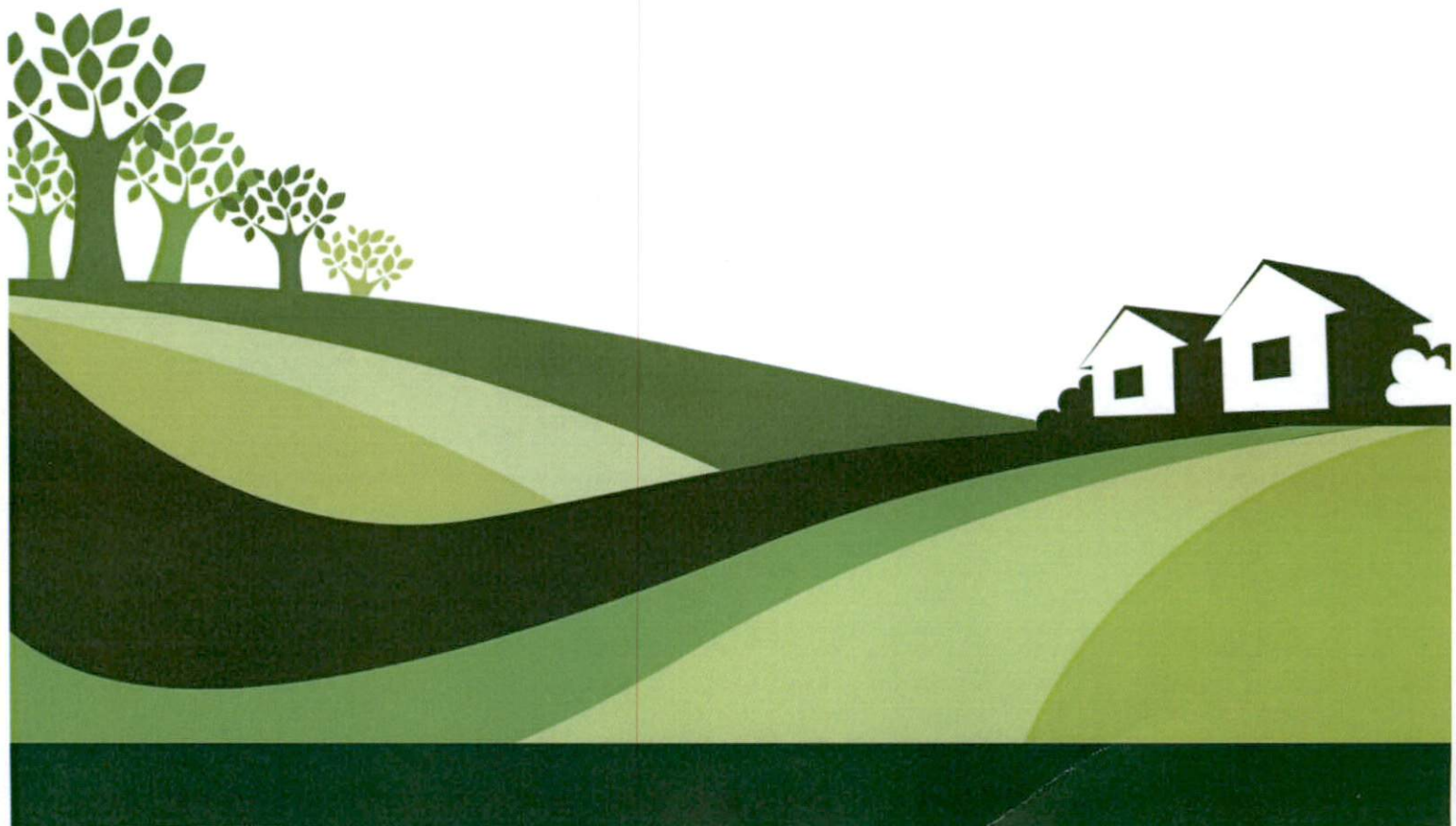

*Załącznik do UCHWAŁY NR XXVI/202/2016
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNI KRAJEŃSKIM
z dnia 30 listopada 2016 roku*

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Sępólno Krajeńskie
ul. T. Kościuszki 11
89-400 Sępólno Krajeńskie

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.
ul. Wały Piastowskie 1
80-855 Gdańsk

Gdańsk, 2016

Spis treści

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania	5
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	8
3. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie.....	13
4. Obszar zdegradowany gminy	17
4.1. Obszar zdegradowany – miasto.....	17
4.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski.....	20
5. Obszar rewitalizacji gminy	23
5.1. Obszar rewitalizacji – miasto	24
5.2. Obszar rewitalizacji – obszary wiejskie.....	25
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	29
6.1. Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego.....	29
6.2. Lutówko	33
6.3. Sikorz	37
6.4. Włóścibórz	40
6.5. Wysoka Krajeńska.....	44
6.6. Zalesie	47
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	51
8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	53
9. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych	56
9.1. Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	56
9.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	65
10. Mechanizmy zapewnienie komplementarności rewitalizacji	68
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	71

12. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji.....	75
13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	80
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu LPR	84
14.1. Monitoring	84
14.2. Ewaluacja	85
14.3. Aktualizacja LPR	86
15. Spis tabel i rysunków	88
16. Załącznik 1	93
16.1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy.....	93
16.2. Analiza SWOT	127
17. Załącznik 2	131
17.1. Analiza badań ankietowych.....	131
18. Załącznik 3	142
18.1. Konsultacje społeczne	142
19. Załącznik 4	150
19.1. Wywiady TDI	150
20. Załącznik 5	153
20.1. Wzór ankiety	153
20.2. Wzór plakatu/ ulotek.....	161
20.3. Scenariusz telefonicznego wywiadu pogłębionego TDI.....	162
20.4. Wzór plakatu na konkurs plastyczny	163
21. Załącznik 6 Mapa ewidencyjna.....	164

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania

Celem opracowania Lokalnego Planu Rewitalizacji jest zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”¹ proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Plan Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańców lub lokalnych przedsiębiorców. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie został opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Proces rewitalizacji rozumiany jest jako: „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, czy środowiskowe), integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)”².

Podczas opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie zastosowano następujący proces planowania strategicznego:

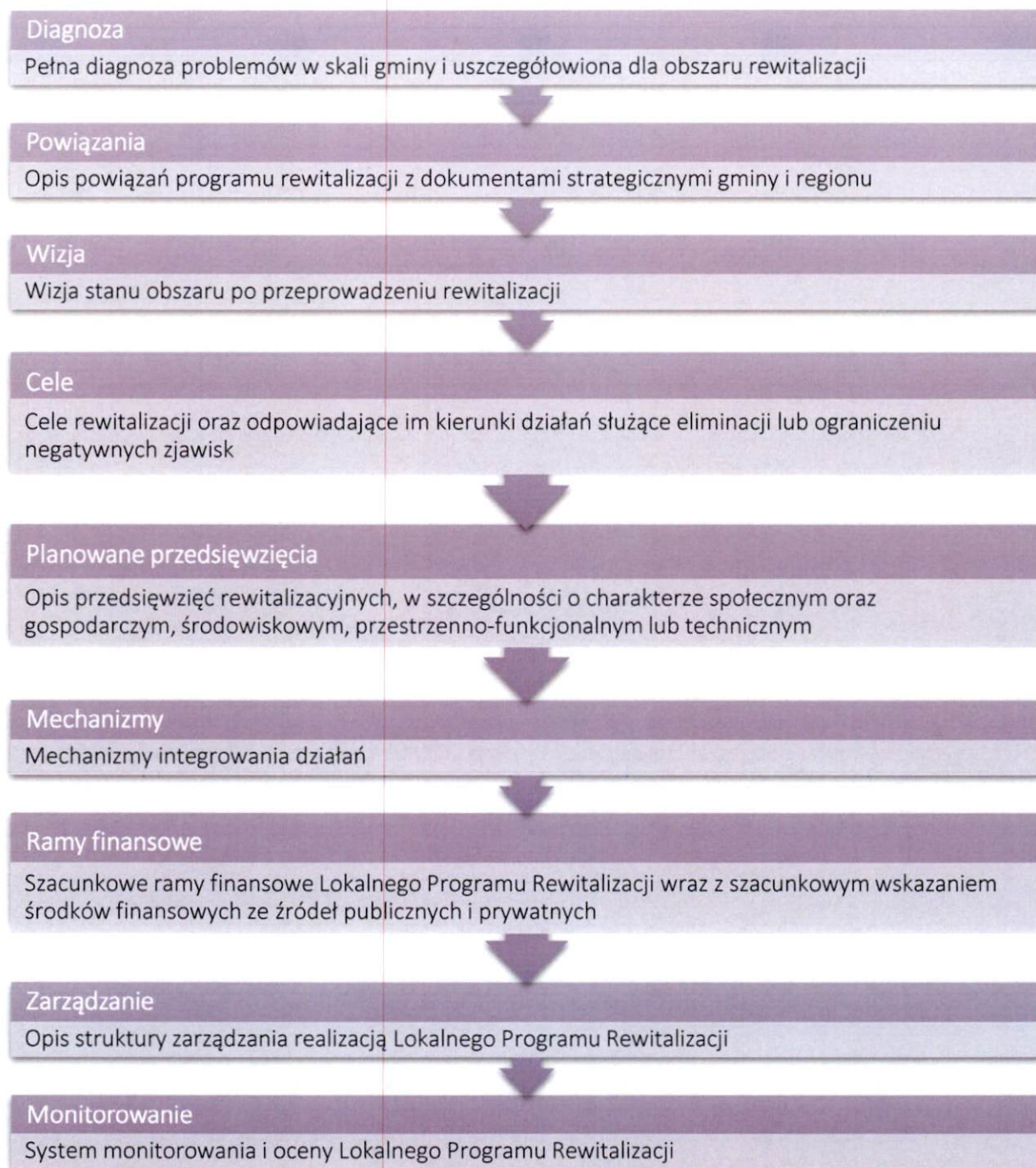
¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

1. Opisanie powiązań i uwzględnienie kompatybilności programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na wyższych poziomach;
2. Diagnozę gospodarczą, przestrzenną, społeczną, środowiskową i kulturową, obejmującą analizę zjawisk;
3. Opisanie i wprowadzenie mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji. Następnie przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców, w tym: badania ankietowe, wywiady, warsztaty robocze, debaty;
4. Graficzne i opisowe wyznaczenie obszaru rewitalizacji;
5. Zorganizowanie konkursu plastycznego *Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji*;
6. Analizę obszarów problemowych, spisanie założeń programowych rewitalizacji i jej celów;
7. Opisanie wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
8. Sporządzenie wykazu najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych;
9. Opracowanie szacunkowych ram finansowych programu rewitalizacji;
10. Wypracowanie mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi;
11. Opisanie systemu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z ramowym harmonogramem, wraz z systemem monitorowania i oceny programu;
12. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowanie wniosku o wydanie opinii dla Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Na poniższym rysunku przedstawiono poszczególne etapy tworzenia planu. W ten sposób zapewniona została kompleksowość i komplementarność działań. Oceniono także możliwości gminy w oparciu o środki finansowe realne do uzyskania.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju:

Tabela 1. Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie z dokumentami strategicznymi

Poziom krajowy	
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	<p>Według Narodowego Planu Rewitalizacji pojęcie rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych za pomocą przeprowadzenia przedsięwzięć całościowych (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.</p> <p>Nadrzędnym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest nadanie warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.</p>
Krajowa Polityka Miejska 2023	<p>Wszystkie polskie miasta, wraz z obszarami funkcjonalnymi, mają za zadanie przestrzegać założeń Polityki Miejskiej. Krajowa Polityka Miejska 2023 prezentuje kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian w tkance miejskiej jest kompleksowa rewitalizacja, przeprowadzana na obszarach zdegradowanych. Co więcej, rewitalizacja odnosi się do konkretnego, wytyczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, a także wzrost jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.</p>
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju stanowi dokument wyznaczający podstawowe trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju Polski w wymiarze długookresowym. Założenie główne Strategii Rozwoju to określenie i opisanie działań mające na celu poprawienie jakości życia Polaków i rozwoju kraju na tle Unii Europejskiej. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do niżej wymienionych celów Strategii długookresowej:</p> <p>Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki.</p> <p>Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny.</p> <p>Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny.</p> <p>Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>

<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Strategia wytycza najbardziej istotne zadania państwa. Ich realizacja ma wpłynąć na szybszy i bardziej zrównoważony rozwój kraju oraz na poprawę jakości życia ludności w wyniku zwiększenia zasobów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w:</p> <p>Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna</p> <p>Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p> <p>Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo</p> <p>Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego.</p> <p>Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju dla Regionu, Miasta i Obszarów Wiejskich wyznacza średniookresowe działania odnoszące się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z:</p> <p>Celem głównym efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju Polski.</p> <p>Celem 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju stanowi najważniejszy dokument strategiczny w aspekcie zagospodarowania przestrzennego Polski. Sporządzono go w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania przestrzeni kraju. Koncepcja wyznacza cele i kierunki działań planowania przestrzennego całego państwa, które przyczynią się do rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do poniższych założeń Koncepcji:</p> <p>założenie 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności.</p> <p>założenie 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p>założenie 3. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p> <p>założenie 4. Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.</p>

<p>Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</p>	<p>Celem Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiują pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, • wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych, • zapewniają spójność i kompleksowość projektów rewitalizacyjnych. <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.</p>
<p>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</p>	<p>Zdefiniowane w dokumencie wytyczne mają na celu zapewnienie niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w ramach:</p> <p>Celu Tematycznego (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.</p> <p>Wytyczne określają jednolite warunki i procedury wdrażania pomocy, aby zapewnić jednolite standardy usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p>
<p>Poziom regionalny</p>	
<p>Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku - Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Według Strategii regionu jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa jest aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym. Podstawowymi celami strategicznymi są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowoczesne społeczeństwo • modernizacja przestrzeni wsi i miast • rozbudzenie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat • dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi <p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące priorytety i cele Strategii rozwoju województwa:</p> <p>Priorytet 1 Konkurencyjna gospodarka Cel 1 Gospodarka i miejsca pracy</p>

	<p>Cel 2 Nowoczesny sektor rolno-spożywczy</p> <p>Priorytet 2 Modernizacja przestrzeni wsi i miast</p> <p>Cel 1 Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi</p> <p>Cel 2 Bezpieczeństwo</p> <p>Priorytet 3 Silna metropolia</p> <p>Cel 1 Dostępność i spójność</p> <p>Cel 2 Sprawne zarządzanie</p> <p>Priorytet 4 Nowoczesne społeczeństwo</p> <p>Cel 1 Innowacyjność</p> <p>Cel 2 Tożsamość i dziedzictwo</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami Programu, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, jak i rewitalizacja fizyczna obszarów, na których skumulowały się negatywne zjawiska społeczne, stanowi działanie, którego celem jest minimalizacja występujących na danych terenach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji zgodny jest z:</p> <p>Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.</p>
<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>Nadrzędnym założeniem Strategii Polityki Społecznej jest utworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu • wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych • wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.
<p>Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zasady regionalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiują pojęcia związane z rewitalizacją • określają sposób tworzenia programu rewitalizacji • wyznaczają zasady opracowywania programu rewitalizacji według nowych perspektyw finansowych (kompleksowość, komplementarność, koncentracji, partnerstwa i partycypacji) • wskazują sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, • ustalają główne elementy PR • precyzują pożądane efekty procesów rewitalizacji. <p>Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do powyższych zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p>

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach: Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski i wpisuje się w powyższe działania.
Poziom powiatu	
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego 2015	Strategia powiatu wyznacza politykę rozwoju (opierającej się o zasadę zintegrowanego podejścia terytorialnego) wspierającą proces wzmacniania spójności celów i działań rozwojowych widocznych przede wszystkim na poziomie lokalnym. Terytorialna polityka realizowana jest m.in. przez wyznaczenie obszarów funkcjonalno-przestrzennych powiązanych z procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi. Ma to na celu lepsze wykorzystanie endogenicznych czynników rozwoju obszarów. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w poniższe cele strategiczne: Cel 1 Zwiększanie dochodów i podnoszenie standardów życia mieszkańców Cel 2 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i sektora rolnego Cel 3 Podnoszenie jakości i dostępności edukacji na wszystkich poziomach kształcenia, ze szczególnym naciskiem na kształcenie na poziomie ponadpodstawowym i zawodowym Cel 4 Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej Cel 5 Poprawa jakości świadczonych usług publicznych Cel 6 Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Cel 7 Rozwinięta partnerska współpraca, budowa silnego i aktywnego sektora organizacji pozarządowych i obywatelskich
Poziom lokalny	
Strategia Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014-2020	Wizją Strategii jest osiągnięcie długookresowych zamierzeń Gminy poprzez realizację priorytetów i celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do następujących założeń Strategii: Cel strategiczny 1 Rozbudowywać i modernizować infrastrukturą techniczną i społeczną wpływającą na jakość życia mieszkańców, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii Cel strategiczny 2 Rozbudowywać infrastrukturę zapewniającą możliwość aktywnego odpoczynku i rehabilitacji Cel strategiczny 3 Tworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości

Źródło: Opracowanie własne.

3. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie

Gmina Sępólno Krajeńskie znajduje się w powiecie sępoleńskim, w północno zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje powierzchnię 22 912 ha, w skład której wchodzi 24 sołectwa: Dziechowo, Iłowo, Jazdrowo, Kawle, Komierowo, Lutowo, Lutówko, Niechorz, Piaseczno, Radońsk, Sikorz, Skarpa, Świdwie, Teklanowo, Trzciany, Wałdowo, Wałdówko, Wilkowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Włóścibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie i Zboże. Główną jednostką jest miasto Sępólno Krajeńskie, położone nad Jeziorem Sępoleńskim, w dolinie rzeki Sępolny. Podzielone jest na dwa osiedla: Osiedle nr 1 (obejmuje zachodnią część miasta od rzeki Sępolenki) oraz Osiedle nr 2 (obejmuje północno-wschodnią część miasta od rzeki Sępolenki). Miasto pełni funkcje ośrodka administracyjno-usługowego i sportowo-rekreacyjnego.

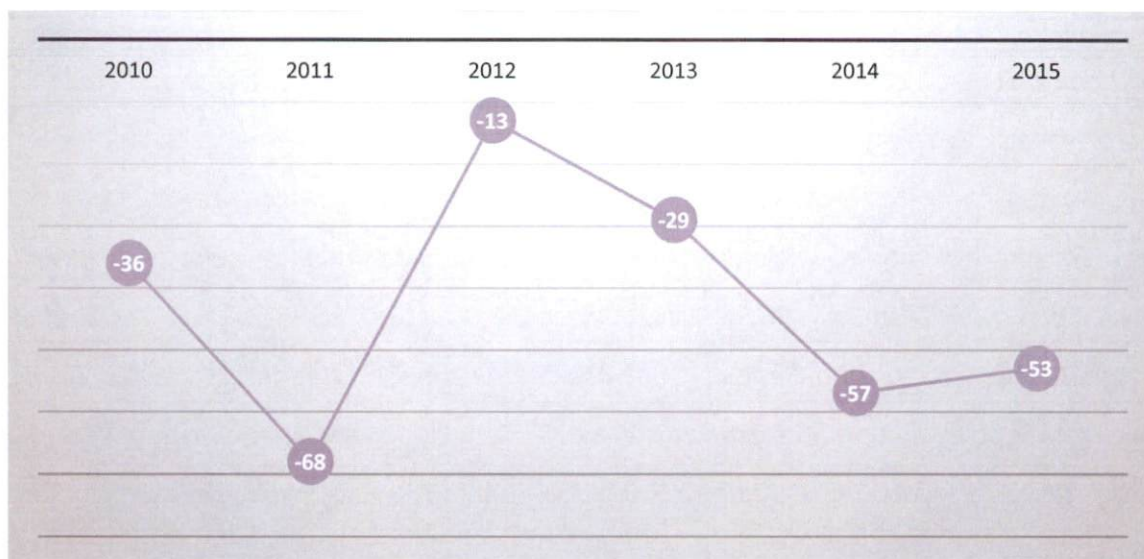
Na potrzeby identyfikacji zjawisk negatywnych oraz wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, gmina została przeanalizowana pod kątem sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Poniżej przedstawiono opis wraz z wnioskami.

Sfera społeczna

Gminę Sępólno Krajeńskie w 2015 roku zamieszkiwało 16 053 mieszkańców, w tym 8 225 kobiet (51,2%) i 7 828 mężczyzn (48,8%). Na przestrzeni 10 lat, zarówno w mieście (2005 – 9254, 2015 – 9304), jak i na obszarach wiejskich (2005 – 6666, 2015 – 6749), odnotowano niewielki wzrost liczby ludności, kolejno o 0,53% i 1,23%. Na tle innych gmin w województwie, gmina charakteryzuje się niskim poziomem gęstości zaludnienia, co wpływa niekorzystnie na rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Negatywnym zjawiskiem jest natomiast ujemne saldo migracji wewnętrznej. Największy odpływ mieszkańców zanotowano w 2011 roku (68 osób), a w roku 2015 przyjęło wartość -53. Przedstawione dane wskazują, że gmina nie stanowi atrakcyjnego miejsca zamieszkania.

Wykres 1 Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Istotnym problemem społecznym jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Pomimo, że w latach 2010-2014 zaobserwowano spadek w ich liczbie (2010 – 1836, 2014 – 1296), to nadal odsetek ten pozostał stosunkowo wysoki. Osoby korzystające z pomocy społecznej stanowią 8,1% ogółu społeczeństwa.

Sfera gospodarcza

Gmina Sępólno Krajeńskie to obszar typowo rolniczy, zatem niewiele jest firm działających poza tym sektorem. Największą grupę w 2015 roku stanowiły najmniejsze przedsiębiorstwa, zatrudniające od 1 do 9 osób. Ich odsetek równy był 1/76. Potwierdza to fakt, że w gminie nie funkcjonują duże zakłady produkcyjne. Ponadto, infrastruktura dopasowana do sektora rolnictwa, przyczynia się do mniejszej atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan środowiska stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców z powodu znacznej ilości niezinventaryzowanych wyrobów azbestowych. Pomimo udzielenia przez gminę dotacji do usunięcia, transportu i utylizacji odpadów azbestowych, tej sferze odnotowano wzrost o 889,55 m² pokryć azbestowych. Spowodowane jest to zaniedbaniami po stronie właścicieli nieruchomości. Obecnie w gminie znajduje się jeszcze ok. 215 667,55 m² wyrobów

azbestowo-cementowych. Obecność włókien azbestowych w powietrzu stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców gminy i regionu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W zakresie infrastruktury społecznej na terenie gminy funkcjonują placówki nauczania elementarnego i szkoły do poziomu wykształcenia średniego. Oferta edukacyjna nie obejmuje natomiast nauczania z zakresu szkolnictwa wyższego.

Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w obszarze ochrony zdrowia działają:

1. NZOZ Doktor – realizujący zadania z zakresu opieki szkolnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej;
2. Centrum Medyczne SPAMED, w skład którego wchodzi Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wałdowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Radońsku;
3. Zakład Diagnostyczno–Leczniczy BONUS PLUS, realizujący zadania z podstawowej opieki zdrowotnej;
4. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita;
5. Gabinet Rehabilitacji i Terapii Manualnej;
6. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji;
7. NZOZ Jantar – poradnia odwykowa i leczenia uzależnień;
8. Caritas – opieka długoterminowa i opieka paliatywna;
9. Indywidualna praktyka położnej środowiskowo-rodzinnej.

Na terenie miasta funkcjonuje Centrum Sportu i Rekreacji, które realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Do aktywnego spędzania czasu wolnego zachęcają również liczne szlaki turystyczne. O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców na terenie gminy dba Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, do którego zadań należy między innymi: edukacja kulturalna; gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i ochrona dóbr kultury; wspieranie amatorskich ruchów artystycznych oraz zainteresowań z zakresu kultury i sztuki; organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych. W skład Centrum Kultury i Sztuki wchodzi: Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie, Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie oraz 18 świetlic wiejskich. Ponadto, o potrzeby kulturalne gminy, dba również Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim. Zmiany w sytuacji społecznej powodują, że

istotne jest dopasowywanie oferty kulturalno-sportowej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Wysoki procent salda migracji wewnętrznej, wskazuje na potrzebę rozwijania terenu pod kątem tworzenia miejsc spędzania czasu wolnego zarówno dla najmłodszych, jak i najstarszych mieszkańców gminy.

Sfera techniczna

Gmina wyposażona jest wyposażona w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną i gazową. W roku 2014 - 87,2% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. Zdecydowanie mniejszy odsetek ludności podłączonych było do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Blisko 2/3 ludności korzystało z instalacji kanalizacyjnej (59,0%), natomiast z instalacji gazowej zaledwie co drugi mieszkaniec gminy (51,5%).